

Årsrapport for Kirkebevaringsfondet 2025

Uvdal stavkirke, Foto: Ole Christian Torkildsen

Kirkebevaringsfondet

Et samarbeid mellom

1) Programstyrets beretning

2025 har vært det første hele driftsåret for Kirkebevaringsfondet (KBF). Året har vært preget av både oppbygging, høy aktivitet og viktige leveranser. Det første året har lagt et godt grunnlag for det videre arbeidet med å sikre og bevare landets kulturhistorisk verdifulle kirkebygg i tråd med regjeringens bevaringsstrategi.

KBF har rukket å etablere seg som en tydelig og samlende aktør. Gjennom utlysninger, tilskuddsforvaltning, faglige prosesser og tett dialog med kirkeiere og fagmiljøer har KBF bidratt til å omsette nasjonale mål og prioriteringer gitt i bevaringsstrategien til konkrete tiltak. Gjennom året er det innvilget støtte til et betydelig antall prosjekter, og mange nye søknader er under behandling.

En viktig del av arbeidet i 2025 har vært å følge opp føringene i *Bevaringsstrategi for kulturhistorisk verdifulle kirkebygg*. Strategien legger klare prioriteringer for de to første driftsårene, og året har vært preget av systematisk kartlegging av utfordringer, behov og muligheter innenfor de fire innsatsområdene, utvikling av resultatmål og tiltak samt tilrettelegging for søknader og rapportering i etterkant av prosjektene. Høsten 2025 ble dette arbeidet videreført gjennom utlysning av tilskudds runde 3, der det for første gang ble åpnet for særskilte søknader innen alle fire innsatsområdene. Dette markerte et viktig steg i videreutviklingen av bevaringsprogrammene, og ga verdifull erfaring med bredden i søknadsbildet og prosjektporteføljen.

Parallelt med tilskudds arbeidet har 2025 vært et år med flere leveranser i styringsdialogen med Barne- og familiedepartementet (BFD). Den 1. oktober ble det levert en samlet faglig gjennomgang av bevaringsprogrammenes utfordringer, behov og muligheter, med forslag til resultatmål og tiltak innenfor de fire innsatsområdene. Videre ble det 1. desember levert en rapport fra forprosjektet for digitalt saksflytssystem. Dette har vært et omfattende arbeid gjennom hele året, og rapporten danner et viktig grunnlag for det videre digitale utviklingsarbeidet som går inn i en ny fase i 2026.

Det første hele driftsåret har også gitt verdifulle erfaringer med egen organisasjon, arbeidsformer og kapasitet. Særlig ble fjerde kvartal preget av høy samtidighet, der nye søknader, søknader om endret støtte og anmodninger om utbetaling falt innenfor samme periode. Dette har gitt viktige læringspunkter, blant annet knyttet til behovet for å vurdere tilskuddsårshjulet for å sikre en mer hensiktsmessig fordeling av arbeidsbelastning gjennom året.

Gjennom 2025 har KBF videreutviklet sin interne struktur og samarbeidet med eksterne aktører. Programstyret og nasjonalt fagråd har vært viktige bidragsytere i arbeidet, og dialogen med både kirkeiere og fagmiljøer har styrket KBFs rolle og legitimitet. Samlet sett har året vært innholdsrikt og krevende, men også preget av stor vilje, engasjement og gjennomføringsevne.

Årsrapporten for 2025 gir et samlet bilde av et kirkebevaringsfond i etablering, med økende aktivitet og tydelig retning. Erfaringene fra året gir et godt utgangspunkt for videre utvikling, og for å sikre at KBF også fremover kan fylle sitt samfunnsoppdrag med høy kvalitet, god fremdrift og langsiktig perspektiv.

2) Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Kirkebevaringsfondet er organisert som en samarbeidsmodell mellom tre organisasjoner:

- **Riksantikvaren (RA)**, som er det statlige forvaltningsorganet som mottar tildelingsbrev og instruks med styringssignaler fra programeier BFD og delegerer ansvar til programstyret og programsekretariatet.
- **Hovedorganisasjonen KA**, som bistår med fagkompetanse og koordineringsoppgaver. KA har også en sterk eierforankring hos de aller fleste kirkeiere (kirkelige fellesråd) og en eiendomsdatabase som omfatter alle kulturhistorisk verdifulle kirkebygg uavhengig av eierskap (Ordna eiendom).
- **Kirkerådet (KR)**, som har særlig ansvar for oppfølging og bruk av kirkebygg i Den norske kirke, formidling, engasjement og deltakelse samt oppfølging av kirkelig kulturarvstrategi vedtatt i Kirkemøtet i 2021.

Kirkebevaringsfondets programstyre i 2025

Programstyret er oppnevnt av Barne- og familiedepartementet, uten tidsbegrensning. Styret ledes av preses for Den norske kirke, og har tre styremedlemmer fra Riksantikvaren, ett medlem fra Hovedorganisasjonen KA og ett medlem fra Kirkerådet.

Programstyret har i 2025 bestått av:

- Styreleder Olav Fykse Tveit (preses Dnk)
- Nestleder Hanna Geiran (riksantikvar)
- Marit Halvorsen Hougsnæs (KA)
- Jan Rune Fagermoen (KR)
- Astrid Auran Nesbø (RA)
- Ingeborg Magerøy (RA) (til 30.april 2025)
- Mari Oline Giske Stendebakken (RA) (fra 1.5.2025)

Programstyret har i 2025 hatt ti møter, hvor det til sammen er behandlet 89 saker. Flere av sakene har vært av prinsipiell art, blant annet vedtak av tilskudd for 2025, etablering av nasjonalt fagråd, behandling av fem klagesaker og drøfting av retningslinjer for ikke-økonomisk egenandel.

Programstyret har vært en viktig arena for samstyring mellom sentrale aktører, og styrearbeidet har bidratt til å legge et solid grunnlag for Kirkebevaringsfondets arbeid i oppstartsfasen.

Programsekretariatet

Programsekretariatet har ansvar for daglig drift, tilskuddsforvaltningen og koordinering av KBFs oppgaver. Sekretariatet har i 2025 hatt totalt 12 årsverk, hvorav 7 ansatt hos Riksantikvaren, inklusive daglig leder, 3,5 årsverk ansatt hos Hovedorganisasjonen KA og 1,5 årsverk ansatt hos Kirkerådet.

Lokalisering av programsekretariatet for Kirkebevaringsfondet

I bevaringsstrategiens kapittel 3.2 fremgår det at programsekretariatet skal lokaliseres i Trondheim, med tilhold i Waisenhuset. Statsbygg har vurdert tilbudet om leie av lokaler i Waisenhuset fra Nidaros Domkirkes sogn opp mot gjeldende instruks for erverv av lokaler for statlig virksomhet og kommet med en anbefaling. Siden oppstart har sekretariatet hatt midlertidige lokaler i Bispegata 9b i Trondheim. Lokalene ligger i den tidligere døveskolen, et bygg eid av Statsbygg, i umiddelbar nærhet til Nidarosdomen og bygghytta til Nidaros domkirkes restaureringsarbeider. Lokalene er tilpasset sekretariatets behov og fungerer svært godt i det daglige arbeidet.

Redegjørelse for bruk av tildelte bevilgninger fra Barne- og familiedepartementet

Tilskuddsregnskap 2025

Kirkebevaringsfondet tildelte totalt 307 mill. kroner i tilskudd i 2025. Tildelingen er fordelt over flere år. Mesteparten ble vedtatt i tildeling foretatt i januar 2025.

	2025	2026	Etter 2026	Totalt
Tildeling	155 960 000	114 581 000	2 549 000	273 090 000
Tilleggsbevilgninger	32 888 280	908 000		33 796 280
Sum	188 848 280	115 489 000	2 549 000	306 886 280

Tildeling foretatt i 2025.

Kirkebevaringsfondet ble tildelt 300 mill. kroner over statsbudsjettet 2025 for tilskudd til kulturhistorisk verdifulle kirkebygg. I tillegg ble 18,2 mill. kroner overført fra 2024. I nysalderingen ble bevilgningen redusert med 134,3 mill. kroner.

Bevilgning og regnskap		2025
Tildelingsbrev		300 000 000
overføring fra 2024		18 169 000
Sum bevilgning før nysaldering		318 169 000
Nysaldering		134 300 000
Sum bevilgning etter nysaldering		183 869 000
Konto 8719 Tilskudd, 2025		105 795 441
Rest bevilgning		78 073 559

Bevilgning post 0883/60 og regnskapsført tilskudd i 2025.

Program:	Overordnet forprosjekt	Særskilt forprosjekt	Hovedprosjekt	Kunnskap og kompetanse	Totalsum
Middelalder	3 849 000	8 592 600	28 557 469		40 999 069
1537-1850	1 752 250	674 280	8 021 000		10 447 530
>1850	300 000	2 714 800	50 417 042		53 431 842
Kunnskap og kompetanse				917 000	917 000
Totalsum	5 901 250	11 981 680	86 995 511	917 000	105 795 441

Utbetaling i 2025 fordelt på prosjekttipe (innsatsområde 1) og kunnskap og kompetanse (innsatsområde 2)

Regnskapet for 2025 viser at KBF betalte ut i underkant av 106 mill. kroner i 2025 (mot 71,8 mill. kroner i 2024). Kirkebevaringsfondet har gitt tildeling til et stort antall prosjekter som er i aktiv gjennomføring, men hvor utbetalingene i hovedsak først vil komme i 2026 og 2027. Erfaringene tilsier at dette etterslepet ikke er midlertidig, men vil følge fondet videre i etableringsfasen. Ved utgangen av 2025 har fondet 173 mill. kroner i forpliktelse til prosjekter som etter planen skulle vært utbetalt i 2024 og 2025.

KBF ser en tydelig vekst i nye søknader, særlig innen større og mer komplekse istandsettingsprosjekter. Søknadene for 2026 indikerer at flere kirkeiere nå har kommet gjennom de mest krevende forberedende fasene og er klare for realisering, enten i 2026 eller i 2027. Vi forventer derfor en signifikant økning i utbetalt tilskudd i 2026 i forhold til foregående år. Da fristen for å søke tilskudd for 2026 gikk ut 3. november 2025, var det mottatt 376 søknader; 270 til istandsetting og sikring, 44 på innsatsområde 2 – kunnskap og kompetanse, og 62 på innsatsområde 3 og 4 (opplevelse/formidling og engasjement/deltakelse).

KBF forventer etter tildeling av tilskudd og tilsagn for 2026 å passere 1,2 mrd. kroner i tildelte midler samlet for alle år.

I 2025 ble 25 sluttrapporter godkjent, fordelt på 9 forprosjekter, 15 hovedprosjekter og 1 prosjekt innenfor innsatsområde 2 (kunnskap og kompetanse). Overordnede

forprosjekter tar gjerne 13 måneder å fullføre, og dermed var få av disse ferdig ved årsskiftet. Vi forventer derfor økt pågang av sluttrapporter for forprosjekter i første halvdel av 2026.

Driftsresultat 2025

Beskrivelse	Budsjett 2025	Kontant 31.12.2025	Restmidler	% bruk
Lønnskostnad	8 230 079	7 623 440	606 639	93 %
Kostnader lokaler	1 818 000	1 221 671	596 329	67 %
Mindre utstyrsanskaffelser	422 000	554 298	-132 298	131 %
Kjøp av konsulenttenester og andre fremmede tjenester	3 908 000	2 972 564	935 436	76 %
Kostnad og godtgjørelse for reise, diett, bil o.l.	1 352 392	927 822	424 570	69 %
Øvrige driftsutgifter	1 178 529	546 789	631 740	46 %
Total driftsutgifter 2025	16 909 000	13 846 584	3 062 416	81,89 %

Kommentarer til regnskapet

Programsekretariatet vurderer driftsresultatet for 2025 som tilfredsstillende, sett i lys av at dette har vært Kirkebevaringsfondets første hele driftsår - preget av oppbygging, utvikling av rutiner og tilpasning til en ny organisasjon. Disponeringen av midlene må sees i lys av at vi fremdeles er i en oppstartsfase.

Det samlede forbruket på driftsposten utgjorde om lag 14 millioner kroner, tilsvarende 82 prosent av tildelt budsjett. Mindreforbruket skyldes i hovedsak til begrenset kapasitet til å gjennomføre planlagte aktiviteter innen befaringer, kurs og formidling i oppstartsåret. Det legges til grunn at slike aktiviteter kan prioriteres i større grad i kommende år, i takt med at organisasjonen blir bedre etablert og får økt gjennomføringsevne.

Lønnskostnaden ble 93 prosent av budsjett. Avviket skyldes i hovedsak at ansatte i begrenset grad hadde opptjent feriepenger fra 2024, kombinert med to foreldrepermisjoner, midlertidig vikarbruk og noe vakanse i ett årsverk.

KBF har i 2025 foretatt nødvendige anskaffelser til programsekretariatets kontorlokaler. Planlagt istandsetting av det siste møterommet i Bispegata 9b ble utsatt, til tross for at det var avsatt midler til dette i 2025-budsjettet.

For kjøp av tjenester var det budsjettert med nærmere 4 mill. kroner, mens faktisk forbruk utgjorde om lag 3 mill. kroner. De største kostnadspostene innenfor denne kategorien omfatter:

- forprosjekt for digitalt saksflytsystem (1,76 mill. kroner)
- utredning av lokalisering i Waisenhuset (Statsbygg)
- produksjon av informasjonsfilmer

- utvikling av veiledere
- stabsutvikling i programsekretariatet
- Kirkebevaringsfondets andel av kostnader til IT drift hos Miljødirektoratet

Erfaringene fra 2025 tilsier at det er behov for et driftsbudsjett på et nivå tilsvarende dagens ramme også i årene fremover, for å sikre tilstrekkelig aktivitet knyttet til veiledning, oppfølging og kunnskapsdeling. Når det gjelder prosjekt Digital saksflyt, vil det være behov for økte budsjettmidler til hovedprosjektet i 2026.

3) Årets aktiviteter og resultater

Her er en kort redegjørelse for oppdragene som ble gitt Kirkebevaringsfondet i 2025:

P10 Tilstandsgraden på de kulturhistorisk verdifulle kirkebyggene. Kirker som har kommet i gang med bevaringsarbeider

Kirkebevaringsfondet har utarbeidet en nullpunktsmåling (startmåling) for alle kirker som omfattes av tilskuddsordningen. Dette for at sekretariatet i årene fremover skal kunne rapportere tydelig og konkret på utvikling av tilstandsgrad for kirkene. Rapporten er vedlagt denne årsrapporten.

P11 Gjennomførte forprosjekt og gjennomførte tilstandsanalyser

Som nullpunktsmålingen forteller så er det 9 forprosjekter som er gjennomført til nå, herunder 5 for middelalderkirker, 3 for kirker fra år 1537 til 1850, og ett forprosjekt for kirke oppført etter 1850.

P12 Gode rutiner for internkontroll. Kvalitet og kontroll i budsjettdisponeringen

Programsekretariatet er underlagt Riksantikvarens rutiner for internkontroll. Dette omtales nærmere i denne årsrapportens hovedavsnitt nr 4.

P13 Organisasjonsutvikling. Prioritering av tilskuddssøknader vektlegger både kulturhistorisk verdi og kirkelig bruk.

Gjennom hele året så har KBF jobbet med utvikling av interne rutiner, koordinert opp mot Riksantikvaren og med jevn tilpasning opp mot markedet av potensielle tilskuddsmottakere. De leveransene vi gjennomførte i 2025 var også en viktig brikke i arbeidet med organisasjonsutvikling for og utforming av den nye tilskuddsordningen i KBF.

Oppdrag 2025 for resultatområdet Kirkebevaring fra tildelingsbrevet

Oppdrag nr. 1 med frist 1.oktober 2025:

"Utarbeide forslag til resultatmål og konkrete tiltak innenfor de ulike bevaringsprogrammenes innsatsområder"

Bevaringsprogrammenes utfordringer, behov og muligheter innenfor de fire innsatsområdene med forslag til resultatmål og tiltak.

Innsatsområde 1 - Bevaring, sikring og konservering – Stort behov for istandsetting, særlig av middelalderkirker i stein, samt styrket brannsikring, klimatilpasning og konservering av inventar og kunst. Manglende kapasitet og kompetanse hos eiere og fagmiljøer er en hovedutfordring.

Innsatsområde 2 - Kunnskap og kompetanse – Det er behov for helhetlige utdanningsløp, rekruttering til tradisjonshåndverk, bedre materialtilgang og styrket håndverksforskning. Byggeplassene bør brukes som læringsarenaer, og kirkeeieres bestillerkompetanse må styrkes.

Innsatsområde 3 og 4 - opplevelse og formidling, engasjement og deltakelse – Det er viktig å styrke formidling, opplevelse, engasjement og deltakelse knyttet til kirkebyggene. Målet er å gjøre kirkene mer tilgjengelige og relevante som både trosrom og kulturhistoriske møteplasser i lokalsamfunnene. Arbeidet innebærer utfordringer knyttet til ulik kompetanse, tilgang til ressurser, inkludering og måling av effekter. For å møte dette legges det vekt på veiledning, kunnskapsutvikling, erfaringsdeling, universell utforming og samarbeid, slik at flere kan ta del i formidlingen og bruken av kirkene som kulturarv.

På tvers av innsatsområdene er det felles utfordringer: begrenset kapasitet hos eiere, mangel på kvalifiserte fagfolk og materialer, og risiko for ulikhet mellom store og små eiere. Kirkebevaringsfondet legger derfor vekt på kunnskapsinnhenting, veiledning og samordning av aktører.

Oppdrag nr. 2 med frist 1.juni 2025:

"Utarbeide planer innenfor innsatsområde 2 Kunnskap og kompetanse"

Leveransen til Barne- og familiedepartementet 1. juni 2025 tydeliggjorde at arbeidet med planer og strategier innenfor innsatsområde 2 må være et langsiktig utviklingsarbeid. Metodikken for å koble planer, tiltak og måloppnåelse må utvikles gradvis over tid.

Planarbeidet tok utgangspunkt i en foreløpig kartlegging av kompetansebehov. Det ble lagt til grunn at tiltakene må styrke både bestiller- og byggherrekompetansen hos kirkeiere, samtidig som kapasitet og kunnskap på håndverkernesiden økes. Disse områdene må utvikles parallelt.

Innsatsområde 2 støtter også opp under målene i Riksantikvarens håndverksstrategi, som er innarbeidet i bevaringsstrategien for kulturhistorisk verdifulle kirkebygg. Strategien legger særlig vekt på tre mål:

- Håndverkskompetansen og kapasiteten skal styrkes.
- Flere bedrifter med relevant kompetanse skal ta oppdrag innen kulturminner og kulturmiljøer.
- Erfaringsbasert kunnskapsutvikling og forskning skal styrkes.

For kirkeiere ble det pekt på behov for opplæring i kirkebyggledelse og offentlige anskaffelser. Det ble også foreslått å utvikle veiledningsmateriell og etablere rådgivnings- og støttetjenester. Målet er å gjøre det enklere å planlegge, bestille og følge opp prosjekter på en faglig trygg måte. Manglende eller feil kompetanse kan føre til forsinkelser, økte kostnader og svakere gjennomføring av prosjektene.

For håndverkere ble det særlig pekt på utfordringer knyttet til tradisjonshåndverk og anskaffelseskompetanse. Aktuelle tiltak kan være kurs, praktiske opplæringsløp og hospitering. Det ble også foreslått å koble opplæring tettere til konkrete istandsettingsprosjekter.

Leveransen understreket også behovet for samarbeid og nettverksbygging. Dette kan blant annet skje ved å styrke museer og bygningsvernsentre som kompetansemiljøer. I tillegg ble det pekt på behovet for mer målrettede utdanningstilbud og rekrutteringstiltak. Slik kan kompetansegrunnet som bevaringsstrategien forutsetter bygges opp i takt med økende istandsettingsaktivitet.

Oppdrag nr. 3 med frist 1.desember 2025:

"Forprosjekt digitalt saksflytsystem"

Programsekretariatet leverte rapport fra forprosjektet for digital saksflyt den 1. desember 2025. Prosjektet ble ledet av ekstern prosjektleder med en styringsgruppe og en prosjektgruppe med ressurser fra både RA, programsekretariatet, KA og Kirkerådet.

Forprosjektet leverte en grundig rapport om hva som er Kirkebevaringsfondets behov og en skisse til mulige løsninger.

Departementet har godkjent forprosjektet som et tilstrekkelig grunnlag for at Kirkebevaringsfondet kan gå videre med et hovedprosjekt i 2026.

Oppdrag nr. 4 med frist 1.juni 2025

"Utarbeide plan for prioritering av kirker til forprosjekt"

Kirkebevaringsfondet ved programsekretariatet har utarbeidet en plan som handler om hvordan Kirkebevaringsfondet skal prioritere hvilke kirker som får støtte til forprosjekt, som er en forutsetning for senere hovedprosjekt.

Planen beskriver en metodisk og etterprøvbar modell for prioritering, hvor kriterier som vedlikeholdsbehov, kulturhistorisk verdi og geografisk spredning veier tyngst. Det trekkes også inn kirkekontrollen (egenrapportering av tilstand), detaljerte tilstandsanalyser og skjønnsmessige vurderinger. Særlig vekt legges på middelalderkirker i stein, som er høyt prioritert fram mot 2030. Dokumentet peker på utfordringer knyttet til kompetanse, kapasitet i håndverksmarkedet og økonomiske rammer hos eiere og kommuner.

Oppdrag nr. 5 med frist 1.mars 2025:

"Etablere fagråd i tråd med føringene som fremgår av bevaringsstrategien"

Kirkebevaringsfondet har våren 2025 etablert Nasjonalt fagråd.. Fagrådet skal styrke arbeidet med Kirkebevaringsfondet, sikre innflytelse fra ulike grupper av fondets interessenter og god samhandling mellom fagmiljøer og sektorer. Det skal være et rådgivende organ.

Nasjonalt fagråd har bestått av 14 medlemmer i 2025:

- Alexander Paul, (leder), kirkeverge i Grimstad og medlem i Norges kirkevergelag.
- Tore Røbergshagen, Innlandet fylkeskommune
- Jørn Olav Bekkelund, Innlandet fylkeskommune
- Daniel Johansen, NTNU – institutt for arkitektur og teknologi
- Margrethe Syrstad Andås, NTNU – institutt for kunst- og medievitenskap
- Erik Opsahl, NTNU – institutt for historiske fag

- Ola Fjeldheim, Fortidsminneforeningen
- Rune Langås, NDR
- Oda Bhar Lurås, tidl. Kulturtanken
- Liv Ramskjær, Norges museumsforbund
- Tore Granmo, Handverkslaget – foreningen for tradisjonshandverk
- Kristin Gunnleiksrud Raaum, Norske kirkeakademier
- Margrethe Gjessing, NHO Byggenæringen
- Cato Lie, FFO – Funksjonshemmedes fellesorganisasjon

Fagrådet har hatt tre møter i 2025, hvor to var fysiske og ett var digitalt. Fagrådet har kommet med betraktninger og innspill til utlysningstekster for søknadsrunde 3 og ulike leveranser til BFD.

4) Styring og kontroll i virksomheten

RIS-analyse for Kirkebevaringsfondet

RIS-analyse betyr "risikostyring i mål- og resultatstyringen i staten". Kirkebevaringsfondet utarbeider RIS analyse fra og med 2026.

Rutiner for internkontroll

Programsekretariatet er underlagt Riksantikvarens rutiner for internkontroll.

I arbeidet med forprosjekt for digital saksflyt har det vært særlig oppmerksomhet på behovet for god internkontroll, herunder oppfølging av langsiktige tilskuddsforpliktelser og forsvarlig økonomistyring.

Det er etablert avstemmingsrutiner for tilskuddsforvaltningen som skal sikre fullstendig og korrekt registrering i økonomisystemet. I tillegg gjennomføres det kontroll av alle vedtaksbrev før signering av daglig leder.

ISO revisjon

De ble i 2025 gjennomført en oppfølgingsrevisjon for ISO 27001:2023, der også Kirkebevaringsfondet ble omfattet. Følgende oppfølgingspunkter kom etter gjennomgangen:

- Kirkebevaringsfondet bør gjennomføre en ROS analyse for lokasjonen Bispegata 9B relatert til miljømessige trusler. Det er i etterkant av gjennomgangen bekreftet at Statsbygg som utleier vil gjennomføre en slik analyse.

Forberede markedet for bevaringsprogrammernes satsingsområder

Programsekretariatet har i 2025 prioritert informasjons- og veiledningsarbeid for å synliggjøre Kirkebevaringsfondets arbeid og legge til rette for relevante og kvalifiserte søknader til fondet. Effekten er at vi ser økning i antall søknader til Kirkebevaringsfondet, en voksende portefølje og en økende kompetanse blant søkere på hvordan ordningen fungerer.

Sekretariatet har deltatt på en rekke samlinger og fagarenaer med innlegg og presentasjoner. Blant annet ble det holdt innlegg på Kirkefagdag 27. mars i samarbeid med Riksantikvarens kirkeseksjon, fylkeskommunene og bispedømmenes saksbehandlere for kirkebyggsaker. Videre deltok sekretariatet med innlegg på kirkebyggkonferanse i Bergen 3.–4. februar i regi av Kyrkjekultur Vest, på årsmøte og fagdag i Hamar kirkevergelag i april, samt på fagdag på Stiklestad under Olsok i juli i regi av Trøndelag fylkeskommune.

I tillegg mottar sekretariatet løpende henvendelser fra relevante aktører, og prioriterer deltakelse der det vurderes som hensiktsmessig for å informere om tilskuddsordningen og fondets innretning.

Det er også utarbeidet informasjonsmateriell, herunder flere informasjonsfilmer og en kortfattet brosjyre for utdeling.

Tiltakene har samlet sett bidratt til økt kjennskap til Kirkebevaringsfondet og bedre forståelse av ordningens formål og innretning blant relevante aktører. Dette har styrket dialogen med sektoren, bidratt til økt kompetanse blant potensielle søkere og lagt grunnlag for flere og bedre søknader til fondet.

Fremtidsutsikter for Kirkebevaringsfondet

Kirkebevaringsfondet går inn i 2026 med et godt erfaringsgrunnlag fra det første hele driftsåret, og med en tydelig økning i aktivitet, søknadsmengde og prosjektportefølje. Erfaringene fra 2025 viser at KBF er i ferd med å etablere seg som en sentral aktør i arbeidet med å følge opp bevaringsstrategien, samtidig som det er behov for videre utvikling av styring, kapasitet og virkemidler.

Utviklingen i porteføljen innebærer økte krav til prioritering og langsiktig økonomistyring. Tilsagnsfullmakten gir nødvendig fleksibilitet, men stiller samtidig krav til god kontroll med forpliktelser, realistiske utbetalingsplaner og helhetlig porteføljestyring. Dette vil være et viktig arbeid i tiden fremover.

Videreutvikling av interne systemer og arbeidsprosesser vil være avgjørende for å håndtere økt volum og kompleksitet. Etablering av et digitalt saksflytsystem vil stå sentralt i dette arbeidet, både for å effektivisere saksbehandlingen og for å styrke internkontroll og budsjettoppfølging. Dette er i tråd med føringene i tildelingsbrevet, og vil ha høy prioritet i 2026.

Erfaringene fra 2025 peker også på behovet for å videreutvikle tydelige og forutsigbare rammer for tilskudsforvaltningen. Det videre arbeidet med retningslinjer, prioriteringskriterier og praktisering av ordningen vil være viktig for å legge til rette for god og konsistent saksbehandling, samt bidra til å styrke ordningens legitimitet.

På tvers av innsatsområdene er det identifisert strukturelle utfordringer knyttet til kapasitet, kompetanse og tilgang på ressurser. Dette gjelder både hos kirkeiere og i markedet for bl.a. kvalifiserte håndverkere og rådgivere. For å nå målene i bevaringsstrategien vil det derfor være nødvendig å styrke arbeidet med kunnskap og kompetanse, samt legge til rette for bedre samhandling mellom aktørene.

Kirkebevaringsfondet har stort potensial til å bidra til flere jobber, utvikling av kompetansemiljøer og et løft for kunnskap som kan komme flere deler av samfunnet til gode.

Kirkebevaringsfondet vil samtidig bidra til at kirkebyggene i større grad tas i bruk som åpne og tilgjengelige kulturarenaer gjennom innsatsområdene 3 og 4, slik at kirkebyggene fremdeles er stedet der mennesker møtes.

Organisatorisk vil det være behov for å videreutvikle programsekretariatet i takt med oppgavene. Erfaringene fra 2025 viser at høy samtidighet gir betydelig belastning på kapasiteten. Videre arbeid med planlegging av tilskuddsårshjul, prioritering og kompetanseutvikling vil derfor være viktig. En avklaring av permanent lokalisering vil også bidra til mer stabile rammer for virksomheten.

Kirkebevaringsfondet er nå på veien fra etablering til en fase med økt gjennomføring. De neste årene vil i større grad preges av oppfølging av en omfattende prosjektportefølje og realisering av tiltak. Dette stiller krav til god styring, tydelige prioriteringer og fortsatt utvikling av KBF sin rolle som tilrettelegger, kunnskapsutvikler og forvalter.

Ambisjonen må være at Kirkebevaringsfondet skal bidra til at de kulturhistorisk verdifulle kirkebyggene istandsettes og bevares i forsvarlig stand, og at arbeidet skjer med høy kvalitet, god fremdrift og et langsiktig perspektiv.

Trondheim 12.3.2026

Olav Fykse Tveit
leder

Hanna K. Geiran
nestleder